

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΚΓ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 1299²

Τοῦ ὁσίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου
Τρίτη 11 Νοεμβρίου 2014 (2006)

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστῖνος Ν. Καντιώτης

Συμφορὰ ἢ διάλυσις τῆς οἰκογενείας

Ο ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης (759-826 μ.Χ.), ἀγαπητοί μου, εἶνε **μεγάλη μορφή**. Στὴν ταραχώδη ἐποχὴ μας πολλὰ ἔχει νὰ πῆ. Τὰ χρόνια εἶνε παρόμοια· ὅ,τι συνέβη στὴν ἐποχὴ του, συμβαίνει καὶ σήμερα. Καὶ ὅπως ἀγωνίστηκε ἐκεῖνος, ἔτσι πρέπει ν' ἀγωνιστοῦμε κ' ἔμεῖς. Θὰ προσπαθῆσω νὰ τὸν παρουσιάσω ἐνώπιόν σας ἐν συντομίᾳ.

Γεννήθηκε τὸ 759 στὴν Κωνσταντινούπολι. Ὁ πατέρας του λεγόταν **Φωτεινὸς** καὶ ἦταν ταμίης τοῦ κράτους. Ἡ μητέρα του λεγόταν **Θεοκτίστη** καὶ ἦταν σπάνια γυναίκα. Στὸν τάφο της ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἔκλαψε καὶ ἐξεφώνησε λόγο, ὅπου τὴν χαρακτηρίζει μὲ τὴ λέξι «**διμήτηρ**», δηλαδὴ δυὸ φορὲς μητέρα. Σὰν νὰ τῆς ἔλεγε· Μιὰ φορὰ μὲ γέννησες μὲ τὸ φυσικὸ τρόπο καὶ μία μὲ τρόπο πνευματικὸ, ἀφοῦ μαζί μὲ τὸ γάλα ποῦ μὲ πότισες μοῦ ἔδωσες καὶ τὴ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπὸ τέτοια μάνα βγῆκε. Ἀπὸ μικρὸς ἀκολούθησε τὴν ἐνάρετη ζωὴ καὶ δέχθηκε τὴν ἐλληνικὴ παιδεία. Μελέτησε τοὺς κλασικοὺς συγγραφεῖς καὶ πρὸ παντὸς τοὺς πατέρας τῆς Ἐκκλησίας. Ἔγινε **σπουδαῖος θεολόγος**. Ἀγάπησε τὸ Χριστὸ καὶ ἀφιερώθηκε σ' αὐτόν.

Τὸ 781, μὲ προτροπὴ τῆς μητέρας του Θεοκτίστης, ὅλη ἡ οἰκογένεια ἀσπάζεται τὴ μοναχικὴ ζωὴ. Σὲ ἓνα μικρὸ πατρικὸ τους κτῆμα κοντὰ στὸ χωριὸ Σακκουδίωνος τῆς Προύσης ἰδρύεται μοναστήρι. Ἐκεῖ ὁ ἅγιος Θεόδωρος γίνεται **μοναχὸς** μὲ ἠγούμενο καὶ διδάσκαλο τὸ θεῖο του Πλάτωνα. Τὸ 789 χειροτονεῖται **ιερεὺς** ἀπὸ τὸν πατριάρχη Ταράσιο. Καὶ ὅταν τὸ 794 ὁ θεῖος του παραιτήθηκε ἀπὸ ἠγούμενος, τὸν διαδέχεται αὐτὸς **στὴν ἠγουμενία**.

Δὲν κράτησε ὅμως πολὺ ὁ καιρὸς τῆς ἡσυχίας. Μετὰ ἀπὸ δύο χρόνια, τὸ 796, συνέβη ἕνα θλιβερὸ γεγονός. Ὁ τότε αὐτοκράτορας, ὁ Κωνσταντῖνος ὁ ΣΤ' (780-797 μ.Χ.), εἶχε μία ἐκλεκτὴ γυναίκα, τὴ Μαρία, ποῦ οἱ ἱστορικοὶ

μαρτυροῦν, ὅτι ἦταν ὑπόδειγμα συζύγου. Ἐν τούτοις ξαφνικὰ ὁ αὐτοκράτορας τὴ διώχνει ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα, τὴν στέλνει συνοδείᾳ στρατιωτῶν σὲ μοναστήρι, κ' ἐκεῖ χωρὶς τὴ θέλησί της τὴν κάνει καλόγρια, πρᾶγμα ποῦ ἀπαγορεύουν οἱ κανόνες. Καὶ μόνο αὐτό; Ἀφοῦ ἔδωξε τὴ νόμιμη γυναίκα του, παίρνει ὡς σύζυγο μία νέα, τὴ Θεοδότη. Ὁ γάμος ἔγινε νύχτα. Ἔνας παπᾶς ἀπὸ ἰερείους ποῦ ἀποτελοῦν αἴσχος γιὰ τὴν Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ –πάντοτε θὰ ὑπάρχουν προδότες–, ὁ Ἰωσήφ ποῦ ἦταν πρωτόπαπας στὴν Ἁγία Σοφία, ἀνέβηκε στὰ ἀνάκτορα καὶ στεφάνωσε τὸ παράνομο ζεῦγος. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα ὁ Κωνσταντῖνος πῆγε μὲ τὴ Θεοδότη στὴν Ἁγία Σοφία, κ' ἐκεῖ ἡ παλλακίδα στέφθηκε ἐπισήμως βασίλισσα. **Κακὸ παράδειγμα γιὰ μεγάλους καὶ μικροὺς.**

Μεγάλο τὸ σκάνδαλο. Καὶ ὅμως κανεῖς δὲν μιλοῦσε. Τότε μέσα στὴ σιωπὴ ἀκούστηκε βροντὴ. Κάποιος φώναξε. Δὲν ἦταν πατριάρχης οὔτε δεσπότης. Ἔνας ἀπλὸς ἱερομόναχος, ὁ ἠγούμενος Θεόδωρος – νὰ ἔχουμε τὴν εὐχή του. Αὐτὸς **ἤλεγξε** τὸ παράνομο αὐτοκρατορικὸ ζεῦγος καὶ τὸν αὐλοκόλακα ἱερέα ποῦ τοὺς στεφάνωσε, **ἔκοψε δὲ καὶ τὸ μνημόσυνο τοῦ πατριάρχου** Ταρασίου (784-806 μ.Χ.), ἀφοῦ κι αὐτὸς δὲν τιμώρησε τὸν παρανομήσαντα ἱερέα. Τὸ ἀποτέλεσμα; Ὁ βασιλιᾶς ταραχτήκε. Προσπάθησε μὲ κολακεῖες καὶ δῶρα νὰ κἀνὴ τὸν ἅγιο Θεόδωρο νὰ συγκατατεθῆ, ἐκμεταλλεῦμενος καὶ τὸ ὅτι ἡ Θεοδότη ἦταν ἐξαδέλφη του. Ἄν ἦταν κανένας ἄλλος, θὰ εἶχε χαρὰ ποῦ ἡ ἐξαδέλφη του ἔγινε βασίλισσα. Ἐκεῖνος ὅμως δὲν σκέφθηκε ἔτσι. Κι ὅταν μιὰ μέρα τόλμησαν νὰ πᾶνε στὸ μοναστήρι, ὁ Θεόδωρος τοὺς ἔκλεισε κατὰμουτρα τὴν πόρτα. Αὐτὸ ὅμως τὸ πλήρωσε· τὸν συνέλαβαν, τὸν μαστίγωσαν, καὶ **τὸν ἔστειλαν ἐξορία** στὴ Θεσσαλονίκη.

Ἔπειτα, ὅταν ὁ Κωνσταντῖνος τυφλώθηκε κ' ἔχασε τὸ θρόνο, ὁ ἅγιος Θεόδωρος **ἐπέστρεψε** ἀπὸ τὴν ἐξορία τὸ 798, ἐπὶ τῆς εὐσε-

βοῦς βασιλίσσης Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας (797-802 μ.Χ.), καὶ παρέλαβε τὴν ἐρημωμένη μονὴ Στουδίου στὴν Κωσταντινούπολι. **Ἡ μονὴ Στουδίου** ἔγινε λαμπρὸ μοναστικὸ κέντρο, καὶ εἶχε γαλήνη καὶ πρόοδο γιὰ μία περίπου δεκαετία· ἔφθασε τότε νὰ ἔχη χίλιους μοναχοὺς, ποὺ ζοῦσαν κοινοβιακῶς· κανεῖς δὲν εἶχε ἰδιοκτησία. Καὶ εὕρισκες νὰ ὑπάρχουν ἐκεῖ ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα· καὶ γεωργοί, καὶ βοσκοί, καὶ κτίστες, καὶ ξυλουργοί, καὶ σιδηρουργοί, καὶ ἀγωγιάτες, καὶ μάγειροι, καὶ ὑποδηματοποιοί, ἀκόμη καὶ τυπογράφοι. Ἐκεῖ ὑπῆρχε τὸ μεγαλύτερο τυπογραφεῖο τῆς Ἀνατολῆς· οἱ καλόγεροι ξενυχτοῦσαν ἀντιγράφοντας κείμενα. Τὰ ἅγια χεράκια τους ἔγραφαν ἀποστόλους, εὐαγγέλια, πατέρας (Χρυσόστομο, Μέγα Βασίλειο, Μέγα Ἀθανάσιο...), ἔγραφαν καὶ κλασσικούς (Πλάτωνα, Ἀριστοτέλη, Θουκυδίδη...). Ἐάν ὑπάρχη σήμερα ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης καὶ ἄλλοι κλασσικοὶ συγγραφεῖς, αὐτὸ τὸ οφείλουμε στὰ ἅγια χεράκια τῶν καλογῆρων ἐκείνων.

Τὸ 808 ὁ ἅγιος Θεόδωρος **ἀναγκάστηκε νὰ κόψη τὸ μνημόσυνο** καὶ τοῦ ἐπομένου πατριάρχου, τοῦ Νικηφόρου Α΄ (806-815 μ.Χ.). Πρῶτον μὲν διότι ἀνέβηκε στὸ ἀξίωμα τοῦ πατριάρχου ἀμέσως ἀπὸ λαϊκός, καὶ δεύτερον διότι αὐτός, ὑποχωρώντας στὴν ἐπιθυμία τοῦ αὐτοκράτορος Νικηφόρου (802-811 μ.Χ.), ἀποκατέστησε μὲ Σύνοδο τὸν αὐλοκόλακα Ἰωσήφ στὸ ἱερατικὸ ἀξίωμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖο εἶχε καθαιρεθῆ ἐπὶ τῆς βασιλίσσης Εἰρήνης. Ἡ νέα διακοπὴ αὐτῆ τοῦ μνημοσύνου στοίχισε στὸν ἅγιο Θεόδωρο **μία ἀκόμη ἐξορία** στὴ νῆσο Χάλκη. Μαζί του σκόρπισαν καὶ ὅλοι οἱ Στουδίται.

Τὸ 811 ἐπέστρεψαν ἀπὸ τὴν ἐξορία, ἀλλὰ πολὺ σύντομα, ἐπὶ Λέοντος Ε΄, νέος ἀγώνας τοὺς περίμενε, ἀποτέλεσμα τοῦ ὁποῖου ἦταν **νὰ διαλυθῆ ἡ μονὴ τοῦ Στουδίου**. Φυσικὸ εἶνε νὰ ῥωπήσει κανεῖς· Μὰ πῶς διαλύθηκε μία τέτοια ἀδελφότης; Αὐτὴ τὴ φορὰ **ὁ ἀγώνας ἦταν γιὰ τὶς ἱερὲς εἰκόνες**, τὶς ὁποῖες οἱ εἰκονομάχοι ἔκαιγαν καὶ κατέστρεφαν. Ἐκανε μάλιστα στὶς 25 Μαρτίου τοῦ 815, ποὺ τὸ ἔτος ἐκεῖνο συνέπιπτε μὲ τὴν Κυριακὴ τῶν Βαΐων, μία μεγάλη λιτανεὶα μετὰ τῆς θείας λειτουργίας μὲ τοὺς μοναχοὺς τοῦ μέσα στὴν Πόλι, ποὺ πῆρε τὴ μορφὴ διαδηλώσεως τοῦ ὀρθοδόξου λαοῦ κατὰ τῶν αἰρετικῶν εἰκονομάχων. Ἡ διαδήλωσις αὐτῆ τοῦ στοίχισε πάλι **διωγμὸ καὶ μιὰ τρίτη ἐξορία**. Στρατιῶτες μπῆκαν στὸ μοναστήρι δέρνοντας καὶ χτυπώντας, συνέλαβαν τὸν ἡγούμενο καὶ σκόρπισαν τοὺς μοναχοὺς. Ὁ ἅγιος Θεόδωρος ἐξωρίστηκε στὴ

Σμύρνη. Τὸν ἔκλεισαν στὸ ὑπόγειο τοῦ μητροπολιτικοῦ μεγάρου καὶ τὸν μαστίγωναν ἀλύπητα.

Τὸ 820, ἐπὶ Μιχαὴλ Β΄ τοῦ Τραυλοῦ (820-829 μ.Χ.), ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν ἐξορία, καὶ τὸ 824, μένοντας πάντα ἀσυμβίβαστος, **διαμαρτυρήθηκε** καὶ γιὰ τὸν παράνομο γάμο καὶ αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος.

Τὸ 826 τέλος, μακριὰ ἀπὸ τὸ μοναστήρι γιὰ τὸ ὁποῖο τόσο κοπίασε, ἀρρώστησε βαρεῖα καὶ κάλεσε γύρω του ὄσους εἶχαν ἀπομείνει ἀπὸ τὴν ἀδελφότητα τοῦ Στουδίου. Ἦταν 11 Νοεμβρίου, ἡμέρα Κυριακὴ, καὶ ἐνῶ οἱ μοναχοὶ ἔψαλλαν τὸν 118ο ψαλμὸ, ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, ὁ μαχητὴς καὶ ὁμολογητὴς, ὁ συγγραφέας καὶ ποιητὴς, **ἔκλεισε τὰ μάτια του** στὸ μάταιο αὐτὸ κόσμον καὶ παρέδωσε τὴν ἀγία ψυχὴ του στὰ χεράκια τοῦ Κυρίου, σὲ ἡλικία 67 ἐτῶν.

* * *

Τί μᾶς διδάσκει ὁ ἅγιος Θεόδωρος; Μὲ τίς τρεῖς ἐξορίες καὶ τίς κακουχίες ποὺ ὑπέστη μᾶς διδάσκει νὰ εἴμαστε **ἔτοιμοι γιὰ ἀγῶνες καὶ θυσίες** ὑπὲρ τῆς πίστεως. Μᾶς διδάσκει ἀκόμα μὲ τὸ συγγραφικὸ καὶ ποιητικὸ του ἔργο **νὰ ἀγαποῦμε τὴν προσευχὴ καὶ τὴ λατρεία** τῆς Ἐκκλησίας μας· δικά του ἔργα εἶνε οἱ ἀναβαθμοὶ τῆς Ὀκτωήχου, μεγάλο μέρος τοῦ Τριωδίου καὶ τοῦ Πεντηκοσταρίου, τὰ ἐγκώμια τοῦ Ἐπιταφίου θρήνου, ποὺ ψάλλονται τῆ Μεγάλῃ Παρασκευῇ, καὶ πολλοὶ ἄλλοι ὕμνοι, πολλές ἐπιστολές, καὶ πολλές κατηχήσεις.

Μᾶς διδάσκει τέλος νὰ περιφρουρήσουμε τὸν ἱερὸ **θεσμὸ τῆς ἑλληνορθοδόξου οἰκογενείας**. Εἶνε ἐθνικὴ συμφορὰ ἢ διάλυσις τῆς οἰκογενείας. Οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληνίδες νὰ μένουν πιστὲς στοὺς ἄντρες τους, οἱ ὀρθόδοξοι Ἕλληνες πιστοὶ στὶς γυναῖκες τους, οἱ γονεῖς στοργικοὶ στὰ παιδιὰ τους καὶ τὰ παιδιὰ ὑπάκουα στοὺς γονεῖς τους.

Ἀγαπητοί μου! Μεγάλῃ συμφορὰ στὸ ἔθνος μας εἶνε ἡ διάλυσις τῆς οἰκογενείας μὲ τὰ τόσα διαζύγια ποὺ ἐκδίδονται. Ἡ μασονία μᾶς ἔχει περικυκλώσει ἀπὸ δυσμὰς καὶ ἀνατολὰς, κ' εἶνε ἔτοιμο τὸ ἔθνος νὰ τιναχθῆ στὸν ἀέρα.

Ἀλλὰ δὲν θὰ τιναχθῆ στὸν ἀέρα! Ὑπάρχουν οἱ μάρτυρες, ὑπάρχουν οἱ ἅγιοι, ὑπάρχουν οἱ νεκροί, ὑπάρχει Θεός. Δὲν θὰ τιναχθῆ στὸν ἀέρα, ὑπὸ ἓνα ὄρον. Ποιὸν ὄρον; «*Ἔως τοῦ θανάτου ἀγωνίσαι περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ*» (Σ. Σειρ. 4,28). Βάλτε το στὴν καρδιά σας, γιὰ νὰ γίνῃ τὸ ῥητὸ αὐτὸ σύμβολο τοῦ ἀγῶνος μας· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**